

Działalność Senatu na rzecz Polonii i Polaków za granicą

(informacja przygotowana przez Biuro Polonijne)

ŚRODKI NA OPIEKĘ NAD POLONIĄ I POLAKAMI ZA GRANICĄ

25 listopada 2015 roku Komisja Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą wydała oświadczenie, w którym zaznaczono, iż sprawowanie przez izbę wyższą zaszczytnej roli opiekuna rodaków poza granicami kraju wymaga przywrócenia środków do budżetu Kancelarii Senatu, a docelowo – stworzenia budżetu w wysokości równej budżetowi z roku 2011, czyli 75 milionów złotych.

23 grudnia 2015 r. marszałek Senatu Stanisław Karczewski i wiceminister spraw zagranicznych Jan Dziędziczak podpisali oświadczenie w związku z planowanym przesunięciem do Kancelarii Senatu środków w budżecie państwa na rok 2016 przeznaczonych na współpracę z Polonią i Polakami za granicą. Zdecydowano, że zasady konkursu dotacyjnego „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą 2016” pozostają bez zmian do momentu wyłonienia i opublikowania listy rankingowej, a dalszym procedowaniem zajmie się Kancelaria Senatu.

W oświadczeniu czytamy: „(...) w trosce o dobro naszych Rodaków poza granicami, a także stabilność i przejrzystość współpracy z organizacjami pozarządowymi w kraju działającymi na rzecz Polonii, prowadzone obecnie przez MSZ procedury oceny formalnej i merytorycznej ofert w ramach konkursu dotacyjnego <<Współpraca z Polonią i Polakami za granicą 2016>> zostaną przeprowadzone i zakończone zgodnie z obowiązującym regulaminem oraz harmonogramem. Lista rankingowa wyłoniona w wyniku postępowania zostanie ogłoszona publicznie i przekazana do Kancelarii Senatu w formie rekomendacji do dalszego procedowania”.

W ustawie budżetowej na 2016 rok środki na opiekę nad Polonią i Polakami za granicą powróciły do Senatu. Do dyspozycji przekazano 60,5 mln zł.

Zasadnicze znacznie dla dalszego kształtowania wzajemnych relacji Senatu i podmiotów krajowych ma ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie wraz z istotnymi zmianami, jakie wprowadziła jej nowelizacja (art. 1 pkt 3). W polskim reżimie prawnym dotacje celowe mogą być przekazywane środowiskom polonijnym i polskim za granicą wyłącznie za pośrednictwem podmiotów krajowych (ustawa z 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych). Nowelizacja ustawy o działalności pożytku publicznego

i o wolontariacie wprowadziła nowy przepis, zgodnie z którym Senat sprawuje opiekę nad Polonią i Polakami za granicą wyłącznie poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami uprawnionymi do prowadzenia działalności pożytku publicznego. Celem senackiej inicjatywy ustawodawczej było wprowadzenie wyraźnych normatywnych podstaw podejmowania przez Senat aktywności polonijnej. Zadania w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą mieszczą się w sferze zadań publicznych, o których mowa w tej ustawie.

W lutym 2016 roku, na mocy porozumienia z 26 lutego 2016 roku pomiędzy Ministrem Spraw Zagranicznych, reprezentowanym przez dyrektora Departamentu Współpracy z Polonią i Polakami za Granicą, oraz Kancelarią Senatu, reprezentowaną przez wicedyrektora Biura Analiz i Dokumentacji Kancelarii Senatu, doszło do przekazania listy rekomendowanych przez resort ofert, wyłonionych przez komisję konkursową MSZ, wraz z pełną dokumentacją. 3 marca 2016 roku Prezydium Senatu przyjęło Uchwałę nr 4 w sprawie trybu postępowania przy zlecaniu zadań publicznych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2016 r. Dalsze postępowanie dotacyjne było prowadzone w Kancelarii Senatu.

10 marca 2016 r. przyjęto Uchwałę Prezydium Senatu nr 5 w sprawie zlecenia zadań publicznych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą i udzielenia dotacji celowych na ich realizację. W załączniku do uchwały określono kwoty przyznane oferentom na realizację poszczególnych zadań.

DZIEŃ POLONII I POLAKÓW ZA GRANICĄ 2016

Dzień Polonii i Polaków za Granicą został ustanowiony z inicjatywy Senatu w 2002 roku. Święto jest wyrazem wdzięczności za wkład Polaków żyjących za granicą w odzyskanie przez Polskę niepodległości, za wierność i przywiązanie do polskości oraz pomoc krajowi w potrzebie. Od 2008 roku Światowy Dzień Polonii jest obchodzony w krajach zamieszkania naszych rodaków. W 2016 roku uroczystości Dnia Polonii i Polaków za Granicą odbyły się w Budapeszcie. Wziął w nich udział marszałek Senatu Stanisław Karczewski wraz z delegacją. Po mszy w polskim kościele marszałek spotkał się z przedstawicielami Polonii w Domu Polskim. W skład senackiej delegacji weszli: senatorowie wiceprzewodniczący Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą i członkowie tej komisji, wiceprzewodnicząca Polsko-Węgierskiej Grupy Parlamentarnej, wiceprzewodniczący

sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą, a także wiceminister spraw zagranicznych.

W ramach obchodów Dnia Polonii i Polaków za Granicą marszałek Senatu Stanisław Karczewski 1 maja 2016 roku wystąpił na antenie TVP Polonia z orędziem, w którym przedstawił plany dotyczące opieki Senatu RP nad Polonią i Polakami za Granicą oraz przedstawił dotychczasowe osiągnięcia w tej materii, wyraził także życzenie, by budowanie wspólnoty narodowej oparte było na bazie historii, tradycji i prawdy.

KONSULTACJE POLONIJNE MARSZAŁKA SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W związku z przywróceniem wymiaru finansowego misji opieki nad Polonią i Polakami za granicą sprawowanej przez Senat RP, marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej 9 lutego 2016 roku zainicjował konsultacje ze środowiskami polonijnymi i polskimi z zagranicy oraz współpracującymi z nimi organizacjami pozarządowymi. Konsultacje służyły wymianie poglądów oraz zgłaszaniu propozycji i uwag dotyczących udoskonalenia modelu opieki państwa polskiego nad Polonią i Polakami za granicą. Celem przeprowadzonych konsultacji było dotarcie do jak największej liczby organizacji i środowisk polonijnych i polskich poza granicami kraju, poznanie ich kondycji oraz opinii na temat wyzwań, jakie rysują się we wzajemnych relacjach w przyszłości, a także rozpoznanie współczesnych potrzeb Polonii i Polaków za granicą.

List marszałka Senatu został przesłany do 235 krajowych organizacji pozarządowych oraz do 306 organizacji polonijnych za granicą w 43 krajach, co daje łącznie 541 podmiotów w następujących krajach: Argentyna, Armenia, Australia, Austria, Azerbejdżan, Belgia, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Brazylia, Bułgaria, Chorwacja, Czarnogóra, Czechy, Dania, Estonia, Finlandia, Francja, Gruzja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Kanada, Kazachstan, Kirgistan, Litwa, Łotwa, Mołdawia, Niemcy, Norwegia, Polska, Rosja, Republika Południowej Afryki, Rumunia, Serbia, Słowacja, Stany Zjednoczone Ameryki, Szwajcaria, Szwecja, Ukraina, Uzbekistan, Węgry, Wielka Brytania, Włochy. Wystąpienie Marszałka Senatu zostało również zamieszczone na stronach internetowych Senatu, polskich placówek dyplomatyczno-konsularnych oraz na stronach organizacji pozarządowych.

Do Kancelarii Senatu wpłynęły odpowiedzi z 36 krajów (Armenia, Australia, Austria, Belgia, Białoruś, Brazylia, Bułgaria, Chorwacja, Czarnogóra, Czechy, Dania, Estonia, Francja, Gruzja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Islandia, Japonia, Kanada, Kazachstan, Litwa, Niemcy, Norwegia, Nowa Zelandia, Rosja, Republika Południowej Afryki, Serbia, Szwecja,

Stany Zjednoczone Ameryki, Szwecja, Ukraina, Uzbekistan, Węgry, Wielka Brytania, Włochy) od 142 podmiotów zagranicznych (w tym od 3 organizacji federacyjnych: Rady Polonii Świata, Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych, Trzynastu Europejskich Organizacji Pomocowych z Irlandii, Wielkiej Brytanii, Francji, Niemiec, Szkocji, Austrii, Norwegii i Belgii oraz 13 odpowiedzi od osób prywatnych), a także 49 listów od podmiotów krajowych (w tym 2 odpowiedzi od osób prywatnych). Odpowiedzi z Islandii, Japonii i Nowej Zelandii wpłynęły niezależnie od korespondencji wysłanej przez Kancelarię Senatu.

List Marszałka Senatu Rzeczypospolitej Polskiej skierowany do środowisk polonijnych oraz współpracujących z nimi polskich organizacji pozarządowych zawierał prośbę o wyrażenie opinii, zgłoszenie propozycji i uwag dotyczących dotychczasowych doświadczeń w zakresie realizacji zadań publicznych. Zakres merytoryczny wypowiedzi respondentów nie został ściśle określony, otwarta była również grupa adresatów i odbiorców treści listu.

Całość zgromadzonego materiału została poddana analizie w Kancelarii Senatu. Z nadesłanych listów wyspecyfikowane zostały postulaty, które następnie zostały uporządkowane w odrębnych obszarach merytorycznych:

- model opieki Senatu Rzeczypospolitej Polskiej nad Polonią oraz procedura finansowania;
- wsparcie środowisk i organizacji polonijnych;
- edukacja i nauka;
- wspieranie polskiej kultury, wspieranie działań promujących Polskę oraz kształtujących pozytywny wizerunek Polski i Polaków;
- wspieranie kształtowania postaw obywatelskich w środowiskach polonijnych i polskich za granicą, a także rozwoju zawodowego i postaw przedsiębiorczości wśród Polonii i Polaków za granicą;
- media polonijne;
- pomoc charytatywna i socjalna;
- postulaty wobec pozostałych organów władzy publicznej.

Wyniki przeprowadzonych konsultacji zostały omówione w opracowaniu tematycznym poświęconym temu zagadnieniu, udostępnionym na stronie internetowej Senatu. Uwagi i postulaty organizacji polonijnych i polskich poza granicami kraju, nadesłane przez organizacje biorące udział w konsultacjach, posłużyły do opracowania uchwały Prezydium Senatu w sprawie kierunków działań na rzecz Polonii i Polaków za granicą w latach 2017–2019.

POLONIJNA RADA KONSULTACYJNA

Na 22 posiedzeniu plenarnym 7 lipca 2016 r. Senat RP podjął uchwałę w sprawie Polonijnej Rady Konsultacyjnej, a 5 września 2016 r. w Senacie odbyła się uroczystość powołania szesnastu członków wspomnianej Rady, działającej przy marszałku Senatu. Na uroczystości obecni byli wicemarszałkowie Senatu Maria Koc i Bogdan Borusewicz oraz członkowie senackiej Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą z jej przewodniczącą Janiną Sagatowską, a także szef Gabinetu Prezydenta RP – sekretarz stanu Adam Kwiatkowski, wiceminister spraw zagranicznych Jan Dziędziczak oraz przewodniczący sejmowej Komisji Łączności z Polakami za Granicą Michał Dworczyk. W skład Rady weszli:

- Stanisław Aloszko – prezes Federacji Polonii Francuskiej;
- Adam Bąk – prezes Adam M. Bak Foundation (USA);
- Maria Szonert Binienda – wiceprezes Kongresu Polonii Amerykańskiej do Spraw Polskich;
- Andżelika Borys – przewodnicząca Rady Naczelnej Związku Polaków na Białorusi;
- Emilia Chmielowa – prezes Federacji Organizacji Polskich na Ukrainie;
- Halina Csúcs Lászlóné – rzecznik narodowości polskiej przy Zgromadzeniu Narodowym Węgier;
- Jan Cytowski – prezes Rady Polonii Świata;
- Adam Gajkowski – wiceprezes Stowarzyszenia Nasza Polonia w Australii;
- Barbara Kukulska – prezes Zjednoczenia Polskiego w Johannesburgu;
- Tomasz Machura – powiernik Zjednoczenia Polskiego w Wielkiej Brytanii;
- ksiądz Zdzisław Malczewski – rektor Polskiej Misji Katolickiej w Brazylii;
- Piotr Małoszewski – wiceprzewodniczący Chrześcijańskiego Centrum Krzewienia Kultury, Tradycji i Języka Polskiego w Niemczech;
- Tadeusz Pilat – prezydent Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych;
- Ewa Stasinowska – prezes Klubu Gazety Polskiej w Amsterdamie;
- Aleksandra Ślusarek – przewodnicząca Związku Repatriantów RP;
- Rita Tamašunienė – poseł do litewskiego Sejmu, przewodnicząca klubu parlamentarnego AWPL-ZchR.

6 września 2016 r. w czasie Forum Polonijnego w Krynicy odbyło się pierwsze posiedzenie Polonijnej Rady Konsultacyjnej przy Marszałku Senatu. Rada pozytywnie zaopiniowała projekt uchwały Prezydium Senatu wyznaczającej na najbliższe lata kierunki

działań Izby na rzecz rodaków w świecie: w latach 2017–2019 najważniejsze będzie wspieranie edukacji polskiej poza granicami, promocja Polski oraz ochrona polskiego dziedzictwa kulturowego i historycznego, wzmacnianie pozycji środowisk polskich i polonijnych w krajach zamieszkania, wspieranie mediów polonijnych i polonijnej infrastruktury. Członkowie Rady w toku dyskusji wskazywali na konieczność większego angażowania Polonii do ochrony wizerunku Polski na świecie i odkłamywania polskiej historii; mówili o potrzebie promocji nie tylko polskiej kultury poza granicami, ale także o promocji kultury polonijnej i o konieczności poprawy wizerunku Polonii w Polsce.

UCHWAŁY PREZYDIUM SENATU W SPRAWIE ZLECANIA ZADAŃ W ZAKRESIE OPIEKI NAD POLONIĄ I POLAKAMI ZA GRANICĄ

23 września 2016 r. Prezydium Senatu podjęło uchwałę nr 8 w sprawie zasad zlecania zadań publicznych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą oraz uchwałę nr 9 w sprawie określenia kierunków działań na rzecz Polonii i Polaków za granicą w latach 2017–2019.

Działając na podstawie tych dwóch uchwał w związku z art. 4d ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, szef Kancelarii Senatu ogłosił nabór ofert na realizację zadań publicznych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą w 2017 r.

KONFERENCJE W SENACIE, INAUGURACJE, UDZIAŁ MARSZAŁKA SENATU W KONFERENCJACH I FORACH POZA SENATEM

Konferencja „Obchody milenium na uchodźstwie – w pięćdziesiątą rocznicę”

W dniach 18–19 kwietnia 2016 r. w Senacie i na Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie odbyła się konferencja poświęcona uroczystościom polonijnym na świecie związanym z jubileuszem tysiąclecia chrztu Polski. W obchody tego jubileuszu zaangażowanych było ponad 50 tysięcy Polaków na całym świecie – od Europy po Australię. Konferencja miała na celu przywrócenie – w ramach obchodów 1050. rocznicy chrztu Polski – pamięci o uroczystościach milenijnych na uchodźstwie i o ich znaczeniu, a także zapoczątkowanie upowszechniania wiedzy na ten temat.

Przedstawiciele różnych środowisk polonijnych z całego świata, którzy przyjechali do Polski na zaproszenie marszałka Senatu, uczestniczyli także w odbywającym się 15 kwietnia

2016 r. uroczystym Zgromadzeniu Narodowym w Poznaniu w 1050. rocznicę chrztu Polski i powstania państwa polskiego.

Spotkanie marszałka Senatu Stanisława Karczewskiego z uczestnikami IX Kongresu Polonii Medycznej i II Światowego Zjazdu Lekarzy Polskich

Marszałek Stanisław Karczewski spotkał się z lekarzami biorącymi udział w IX Kongresie Polonii Medycznej i II Światowym Zjeździe Lekarzy Polskich odbywającym się w dniach 2–4 czerwca 2016 r. w Warszawie. W kongresie wzięło udział około tysiąca lekarzy, ekspertów i badaczy zasłużonych dla rozwoju wielu dziedzin medycyny. Wśród zaproszonych gości znaleźli się najwybitniejsi przedstawiciele medycyny polskiego pochodzenia, pracujący w Polsce i za granicą, m.in. prof. Zbigniew Wszolek z Mayo Clinic w USA, (odkrywca genów choroby Parkinsona) i prof. Roman Jaeschke z McMaster-University w Kanadzie, promotor Evidence Based Medicine, uznawani za jednych z najbardziej wpływowych ludzi medycyny na świecie, jak również znamienici przedstawiciele świata nauki, polityki i kultury m.in. z Polski, Niemiec, Francji, Wielkiej Brytanii, Skandynawii, USA i krajów byłego bloku wschodniego. Prezes Federacji Polonijnych Organizacji Medycznych (zrzeszającej 16 organizacji działających w Niemczech, Francji, USA, Szwecji, Gruzji, Mołdawii oraz na Białorusi, Litwie i Ukrainie), prof. Marek Rudnicki, podczas spotkania z marszałkiem Senatu wręczył Stanisławowi Karczewskiemu wyróżnienie za wsparcie udzielane lekarzom polskiego pochodzenia mieszkającym za granicą. Uczestnicy spotkania rozmawiali o konieczności integracji środowiska polskich lekarzy rozszaniach po całym świecie, wymiany wiedzy i doświadczeń, przekładających się na podnoszenie poziomu i poprawę jakości i bezpieczeństwa leczenia.

I Forum Polonii Amerykańskiej

Marszałek Stanisław Karczewski uczestniczył w I Forum Polonii Amerykańskiej, odbywającym się w dniach 26–30 lipca 2016 r. w podrzeszowskiej Jasionce. Celem, jaki przyświecał organizatorom I Forum Polonii Amerykańskiej, było umożliwienie spotkania i stworzenie płaszczyzny do debaty między Polonią, instytucjami polonijnymi i przedstawicielami parlamentu, samorządu, gospodarki i biznesu w Polsce. Na program forum złożyło się kilka paneli dyskusyjnych, dotyczących rozwoju kontaktów Polonii z Macierzą poprzez współpracę z instytucjami i organizacjami państwowymi, samorządowymi oraz gospodarczymi; starych i nowych zasad opieki nad Polonią i Polakami za granicą; finansowania zadań związanych ze współpracą z Polonią i Polakami za granicą;

rozwoju kapitału w Polsce i za granicą, barier dla polskiego eksportu; wyzwań generacyjnych oraz tożsamości narodowej na przestrzeni pokoleń.

Forum Polonijne w Krynicy

W dniach 6–8 września 2016 r. po raz pierwszy odbyło się Forum Polonijne w ramach Forum Ekonomicznego w Krynicy. Gospodarzem forum był marszałek Senatu Stanisław Karczewski, a organizatorem – Kancelaria Senatu.

W ramach Forum Polonijnego przeprowadzono 6 paneli dyskusyjnych: „Polityka państwa polskiego wobec Polonii i Polaków za granicą”, „Co jednoczy Polaków za granicą: Kościół, język, kultura?”, „Rola Polonii i Polaków za granicą w kształtowaniu wizerunku Polski”, „Pomysł na sukces za granicą. Sukces Polonii sukcesem Polski”, „Emigracja zarobkowa – szansa czy zagrożenie?”, „Aktywność polskich samorządów na arenie międzynarodowej. Współpraca transgraniczna”. Biorący w nich udział politycy, przedsiębiorcy, naukowcy, przedstawiciele Polonii i polskich organizacji pozarządowych wspólnie zastanawiali się m.in. nad tym, w jaki sposób zaangażować Polonię w kształtowanie wizerunku Polski na świecie, a także nad wyzwaniami stojącym obecnie przed edukacją polonijną, zagadnieniami dotyczącymi innowacyjności, nauki i postępu, budowania więzi gospodarczych, korzystania z osiągnięć naukowych, potencjału intelektualnego i sukcesów rodaków z zagranicy. Uczestnicy forum dyskutowali także na temat emigracji zarobkowej i jej konsekwencji oraz nad stworzeniem odpowiednich warunków dla coraz liczniej przyjeżdżającej do Polski młodzieży polonijnej ze Wschodu. Wybitni naukowcy polonijni, lekarze, biznesmeni podkreślali, że pochodzą z Polski i mają wiele do zaoferowania swojej ojczyźnie, a obecnie widzą dobry klimat do współpracy i apelują do polskich władz o zaangażowanie się w projekty umożliwiające tzw. „półpowroty” – o stworzenie w Polsce odpowiednich warunków wybitnym specjalistom do rozwoju działalności naukowej i biznesowej. Proponowano także stworzenie w Polsce forum emigrantów, którzy odnieśli sukces za granicą.

III Europejskie Forum Mediów Polonijnych

W ramach inauguracji III Europejskiego Forum Mediów Polonijnych, odbywającego się w dniach 21–23 października 2016 r. w Warszawie i w Pułtusku, uczestników powitała wicemarszałek Senatu Maria Koc. Celem konferencji było spotkanie oraz wymiana doświadczeń i dobrych praktyk przedstawicieli mediów polonijnych, których działalność wpisuje się w priorytety polityki polonijnej, takie jak promowanie języka, integracja

środowisk polonijnych i zapewnianie łączności z krajem Polakom mieszkającym poza jego granicami. Na program forum złożyły się zajęcia warsztatowe i panele dyskusyjne, w ramach których dziennikarze dyskutowali m.in. na temat form integracji środowisk polonijnych, dialogu między mediami polonijnymi, Polonii w oczach mediów polonijnych i przyszłości tych mediów. W forum wzięli udział przedstawiciele ponad 50 redakcji, zarówno tzw. mediów papierowych, jak i portali internetowych, blogerzy, a także reprezentanci radia i telewizji z 20 krajów Europy, m.in. z Niemiec, Litwy, Norwegii, Anglii, Irlandii, Czarnogóry, Rumunii, Ukrainy czy Rosji.

Inauguracja Kongresu Młodzieży Polonijnej

W dniach 17–20 lipca 2016 r. w Warszawie odbył się pierwszy Światowy Kongres Młodzieży Polonijnej. Wzięło w nim udział ok. 350 przedstawicieli duszpasterstw młodzieży polonijnej z 20 państw (m.in. z Ukrainy, Białorusi, Rumunii, Węgier, Francji, Niemiec, Kazachstanu, Rosji, państw Azji Środkowej). Zamierzeniem organizatorów kongresu było stworzenie młodzieżowym środowiskom polonijnym płaszczyzny współpracy i wymiany doświadczeń. Otwierając kongres, marszałek Stanisław Karczewski zachęcał do angażowania się w życie polonijne i wyraził zadowolenie, że młodzi ludzie o polskich korzeniach budują na świecie polską wspólnotę, opierając się na nauczaniu Kościoła i na wierze. Po zakończeniu kongresu jego uczestnicy udali się ze swymi duszpasterzami na Światowe Dni Młodzieży do Krakowa.

Inauguracja ósmej edycji Szkoły Liderów Polonijnych

30 sierpnia 2016 r. odbyła się inauguracja 8. edycji Szkoły Liderów Polonijnych, której celem jest wspieranie rozwoju kompetencji liderek młodych działaczy polonijnych i Polaków z całego świata, a także wzmacnianie organizacji polonijnych. W tym roku projekt adresowany był do młodych liderów z Europy Zachodniej. Wzięło w nim udział 24 młodych liderów polonijnych m.in. z Niemiec, Austrii, Francji, Irlandii, Irlandii Północnej, Anglii, Szkocji, Holandii. Na program 8. edycji Szkoły Liderów Polonijnych złożyły się warsztaty, treningi, wykłady, spotkania z politykami i działaczami publicznymi oraz wizyty studyjne, m.in. w organizacjach pożytku publicznego i samorządach.

**WYDARZENIA POLONIJNE OBJĘTE PATRONATEM HONOROWYM MARSZAŁKA SENATU,
UDZIAŁ MARSZAŁKA SENATU W KOMITETACH HONOROWYCH IMPREZ POLONIJNYCH**

Patronaty		
11 marca 2016 r.	Konkurs „Być Polakiem 2016”	na wniosek Fundacji „Świat na Tak”
2 kwietnia 2016 r.	XI Gala wręczenia Złotych Sów Polonii	na wniosek Federacji Kongres Polonii w Austrii
17 kwietnia 2016 r.	II Festiwal Szkół Polonijnych „Pielgrzymki Świętego Jana Pawła II”	na wniosek Centrali Polskich Szkół Doksztalających w Ameryce
18 kwietnia 2016 r.	Konferencja „Repatrianci czy imigranci? Kierunki polityki migracyjnej Polski i Unii Europejskiej”	na wniosek europośła prof. Ryszarda Legutki
17 maja 2016 r.	Szachiści grają dla Polonii	na wniosek Polskiego Związku Szachowego
18 czerwca 2016 r.	Nagroda im. Macieja Płażyńskiego dla dziennikarzy i mediów służących Polonii	na wniosek Fundacji Press Club
26 czerwca 2016 r.	X Spotkanie Integracyjne Polskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku zza Wschodniej Granicy	na wniosek Akademii Trzeciego Wieku przy Miejskim Ośrodku Kultury w Olsztynie
03 lipca 2016 r.	Konferencja X Polonijne Spotkania z Historią	na wniosek Prezesa Instytutu Pamięci Narodowej
25 lipca 2016 r.	I Forum Polonii Amerykańskiej w Polsce	na wniosek Marszałka Województwa Podkarpackiego
28 sierpnia 2016 r.	VIII Dni Kultury Polskiej w Nowym Rozdole na Ukrainie	na wniosek Towarzystwa Pomocy Polakom „Wielkie Serce”
10 września 2016 r.	XXV Dni Kultury Polskiej w Austrii	na wniosek Wspólnoty Polskich Organizacji w Austrii „Forum Polonii”
14 października 2016 r.	IX Dni Kultury Polskiej na Żytomierszczyźnie oraz XXII Międzynarodowy Festiwal Kultury Polskiej „Tęcza Polesia”	na wniosek Żytomierskiego Obwodowego Związku Polaków na Ukrainie
21 października 2016 r.	III Europejskie Forum Mediów Polonijnych	na wniosek Zrzeszenia Organizacji Polonijnych w Szwecji
10 listopada 2016 r.	Konferencja „Brexit - konsekwencje oraz inne zagrożenia dla Polonii w Europie - opinie i prognozy”	na wniosek Europejskiej Unii Wspólnot Polonijnych
11 listopada 2016 r.	Koncert z okazji Święta Niepodległości	na wniosek Polsko-Włoskiego Koła Kulturalnego w Lombardii

Komitety Honorowe		
27 lutego 2016 r.	XII Światowe Zimowe Igrzyska Polonijne	na wniosek Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”
2 czerwca 2016 r.	IX Kongres Polonii Medycznej i II Światowy Zjazd Lekarzy Polskich	na wniosek Okręgowej Izby Lekarskiej w Warszawie
16-18 czerwca 2016 r.	III Światowy Zjazd Inżynierów Polskich oraz XXV Kongres Techników Polskich	na wniosek Naczelnej Organizacji Technicznej

ROZSTRZYGNĘCIE KONKURSU DLA DZIENNIKARZY POLSKICH I POLONIJNYCH

5 kwietnia 2016 r. odbył się finał 13. edycji konkursu dla dziennikarzy polskich i polonijnych, którego tematem był udział Polonii i Polaków za granicą w życiu gospodarczym w krajach ich zamieszkania. Na konkurs wpłynęło 49 prac, m.in. z Austrii, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych i Polski. Były wśród nich artykuły prasowe, audycje radiowe i telewizyjne, reportaże, wywiady i teksty z portali internetowych. I nagrodę otrzymały ex aequo: Agnieszka Czyżewska-Jacquemet za reportaż radiowy „Zmienić dzień” i Magdalena Grzymkowska z londyńskiej gazety „Tydzień Polski” za artykuł „Rysuję historię”; II nagrodę otrzymał Rafał Skórski z „Forbesa” za artykuł „Pierwszy milion”; III nagrodę przyznano Sławie Ratajczak z hamburskiego portalu internetowego Magazyn Polonijny „Rynek ” za artykuł zatytułowany „Na zachodzie duże zmiany”. W konkursie przyznano także 4 równorzędne wyróżnienia: Henrykowi Mażulowi z „Magazynu Wileńskiego”, Andrzejowi Godlewskiemu z TVP Oddział w Białymstoku, Natalii Jadach, publikującej w czasopiśmie „Polonika” oraz Cezaremu Galkowi z Polskiego Radia „Zachód”. Nagrody wręczył laureatom konkursu marszałek Senatu Stanisław Karczewski, dziękując dziennikarzom za zainteresowanie życiem naszych rodaków mieszkających za granicą.

SPOTKANIA KOMISJI SPRAW EMIGRACJI I ŁĄCZNOŚCI Z POLAKAMI ZA GRANICĄ Z POLONIĄ I POLAKAMI ZA GRANICĄ, BĘDĄCE UZUPEŁNIENIEM PROGRAMU POSIEDZEŃ KOMISJI

16 czerwca 2016 roku w Domu Polonii na Krakowskim Przedmieściu w Warszawie odbyło się spotkanie zastępcy przewodniczącej Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą, senatora Artura Warzochy, z grupą uczniów jednej z polskich szkół podstawowych z rejonu wileńskiego, przebywających w Polsce na wakacjach; dzieci wraz

z opiekunką przyjechały na zaproszenie parafii w Częstochowie. W spotkaniu uczestniczył Żołnierz Wyklęty, płk Leszek Mroczkowski, z którym rozmawiano o historii Polski i trudnych czasach powojennych. Senator Artur Warzocha opowiedział też o pracach komisji i roli Senatu RP w opiece nad Polonią i Polakami za granicą.

10 sierpnia 2016 roku w Senacie odbyło się spotkanie wiceprzewodniczącej senackiej Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą Grażyny Sztark i członka tejże komisji Barbary Borys-Damięckiej z przedstawicielami organizacji polskich z Syberii, zorganizowane z inicjatywy Regionalnego Stowarzyszenia „Wschód – Zachód” w Płocku. W dyskusji poruszano m.in. praktyczne problemy wynikające ze stosowania Karty Polaka oraz plany dotyczące nowelizacji ustawy repatriacyjnej i polityki państwa polskiego wobec Polonii.

16 września 2016 roku z inicjatywy Fundacji „Wolność i Demokracja” odbyło się spotkanie przewodniczącej Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą Janiny Sagatowskiej z polskimi nauczycielami z Ukrainy i Białorusi. Polscy nauczyciele przedmiotów ojczyznych z Białorusi i Ukrainy w ramach wizyty studyjnej w Polsce odbywali indywidualny staż w gimnazjach i liceach w Warszawie. Celem tego stażu było zapoznanie się z funkcjonowaniem polskiego szkolnictwa i wymiana doświadczeń na temat warsztatu nauczyciela.

22 września 2016 roku odbyło się spotkanie Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą z przedstawicielami Związku Polaków na Białorusi i przedstawicielami Stowarzyszenia „Wspólnota Polska”. Wśród zaproszonych byli artyści zrzeszeni w Towarzystwie Plastyków Polskich przy Związku Polaków na Białorusi: Walentyna Brysacz, Anatol Pietruszewicz, Janina Pilnik i Waław Romaszko – autorzy powstałych w 2014 roku obrazów, które można było oglądać na wystawie „Obrona Grodna w 1939 r.”, otwartej w Senacie tego samego dnia przez wicemarszałek Marię Koc. Podczas otwarcia wystawy byli obecni m.in. prezes Towarzystwa Plastyków Polskich przy Związku Polaków na Białorusi Henadiusz Pitsko, autorzy prezentowanych prac oraz senatorowie.

ZLECANIE ZADAŃ NA OPIEKĘ NAD POLONIĄ I POLAKAMI ZA GRANICĄ

Na prowadzony przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych konkurs „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2016 r.” złożono 498 ofert. Po dokonaniu oceny formalnej do oceny merytorycznej skierowano 450 ofert. Wynikiem prac komisji konkursowej MSZ była lista rankingowa projektów, która na mocy porozumienia z dnia 26 lutego 2016 roku

między Ministrem Spraw Zagranicznych i Kancelarią Senatu wraz ze wszystkimi złożonymi w konkursie ofertami została przekazana do Senatu.

Po zaopiniowaniu przez Komisję Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą oferty w dniu 10 marca 2016 r. zostały rozpatrzone przez Prezydium Senatu, które zdecydowało o przyznaniu dotacji zgodnie z rekomendacją komisji konkursowej MSZ.

Zgodnie z uchwałą nr 5 z dnia 10 marca 2016 r. w sprawie zlecenia zadań publicznych w zakresie opieki nad Polonią i Polakami za granicą i udzielenia dotacji celowych na ich realizację, dotacje przyznano 107 oferentom. Na zrealizowanie przez nich 203 zadań Prezydium Senatu przyznało dotacje w łącznej kwocie 60 994 550 zł.

Podział zleconych zadań na obszary działania zgodne z regulaminem konkursu „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2016 r.” przedstawia poniższa tabela:

Nr obszaru	Obszar tematyczny	Przyznana kwota dotacji na rok 2016
EDUKACJA		
1.1	Wsparcie edukacji – Litwa	3 100 000
1.2	Wsparcie edukacji – Białoruś	2 200 000
1.3	Wsparcie edukacji – Ukraina	3 600 000
1.4	Wsparcie edukacji – Wielka Brytania	4 500 000
1.5	Wsparcie edukacji – Niemcy	500 000
1.6	Wsparcie edukacji – pozostałe kraje UE/EFTA z liczą Polonią	1 299 390
1.7	Wsparcie edukacji – pozostałe kraje z mniejszością polską	218 660
1.8	Wsparcie edukacji – USA, Kanada, Australia, Nowa Zelandia	600 000
1.9	Wsparcie edukacji – cały świat	600 000
MEDIA POLONIJNE		
2.1	Wsparcie mediów polonijnych – Litwa	2 600 000
2.2	Wsparcie mediów polonijnych – Białoruś	700 000
2.3	Wsparcie mediów polonijnych – Ukraina	1 600 000
2.4	Wsparcie mediów polonijnych – cały świat	1 700 000
INFRASTRUKTURA POLONIJNA		
3.1	Inwestycje w infrastrukturę placówek edukacyjnych – Litwa	3 800 000
3.2	Inwestycje w infrastrukturę placówek edukacyjnych – cały świat (bez Litwy)	1 446 000
3.3	Inwestycje w infrastrukturę Domów Polskich i instytucji polonijnych – cały świat	4 000 000

Nr obszaru	Obszar tematyczny	Przyznana kwota dotacji na rok 2016
POZYCJA ŚRODOWISK POLSKICH W KRAJACH ZAMIESZKANIA		
4.1	Wspieranie działalności statutowej struktur polonijnych (Litwa, Białoruś, Ukraina, Czechy, Łotwa, Rumunia, Słowacja, Węgry, Mołdawia, Rosja, kraje Kaukazu i Azji Centralnej)	3 500 000
4.2	Wspieranie działalności statutowej struktur polonijnych oraz struktur o charakterze regionalnym i globalnym – pozostałe kraje świata	1 000 000
4.3	Współpraca gospodarcza – cały świat	800 000
4.4	Poradnictwo prawne: ochrona praw mniejszości polskich i praw pracowniczych (Litwa, Czechy, Łotwa, Rumunia, Słowacja, Węgry, Mołdawia, Wielka Brytania, Niemcy, Holandia, Irlandia, Austria, Francja, Norwegia, Szwecja, Włochy, Belgia, Dania, Islandia, Hiszpania)	1 300 000
4.5	Kultura i promocja Polski – cały świat	4 890 000
4.6	Zachowanie polskiego dziedzictwa kulturowego i historycznego – cały świat	1 250 000
4.7	Pozostałe – cały świat	2 780 000
KONTAKTY I WIĘZI Z POLSKĄ		
5.1	Rozwój kontaktów bezpośrednich z Polską – cały świat	6 500 000
5.2	Utrwalanie więzi z Polską – cały świat	1 500 000
5.3	Kolonie, obozy, pobyty integracyjno-edukacyjne w Polsce (Litwa, Białoruś, Ukraina, Czechy, Łotwa, Rumunia, Słowacja, Węgry, Mołdawia, Rosja, kraje Kaukazu i Azji Centralnej)	2 812 000
5.4	Kolonie, obozy, pobyty integracyjno-edukacyjne w Polsce – pozostałe kraje świata	700 000
REGRANTING		
6.1	Projekty regrantingowe – cały świat	900 000
6.2	Kolonie, obozy, pobyty integracyjno-edukacyjne w Polsce – Regranting – cały świat	598 500
Dotacje razem		60 994 550

ZLECANIE ZADAŃ O CHARAKTERZE INWESTYCYJNYM

W związku z ujęciem w ustawie budżetowej na rok 2016 w części budżetu państwa dotyczącej Kancelarii Senatu środków finansowych na opiekę nad Polonią i Polakami za granicą, oferty złożone w ogłoszonym przez Ministra Spraw Zagranicznych konkursie na

realizację zadania publicznego „Współpraca z Polonią i Polakami za granicą w 2016 r.”, poddane ocenie merytorycznej przez komisję konkursową, zostały przekazane do Kancelarii Senatu.

Prezydium Senatu, po zapoznaniu się z rekomendacją komisji konkursowej oraz opinią Komisji Spraw Emigracji i Łączności z Polakami za Granicą, zleciło organizacjom określonym w art. 4d ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2016 r. poz. 239, z późn. zm.) wykonanie następujących zadań o charakterze inwestycyjnym z udzieloną dotacją celową na ich realizację w kwocie **9 866 000 zł**, tj.:

Stowarzyszeniu „Wspólnota Polska” w Warszawie – zadania pod nazwą:

1. *Cały świat – inwestycje w infrastrukturę Domów Polskich i instytucji polonijnych*
– dotacja w kwocie 3 134 200 zł.

Projekt dotyczy realizacji robót budowlanych w Domach Polskich na terenie Ukrainy, Litwy, Rosji, tj.:

- działanie 1. budowa Domu Polskiego we Lwowie na Ukrainie – II etap: dotacja w kwocie 2 346 784 zł;
- działanie 2. remont Domu Polskiego w Sankt Petersburgu: dotacja w kwocie 190 000 zł;
- działanie 3. zakończenie budowy Domu Polskiego w Nowych Święcianach: dotacja w kwocie 267 500 zł;

2. *Cały świat – inwestycje w infrastrukturę placówek edukacyjnych – 2016 r.* – dotacja w kwocie 814 000 zł.

- działanie 1. remont Stanicy Harcerskiej w St. Briavels w Wielkiej Brytanii. II etap – dotacja w kwocie 593 316 zł;
- działanie 2. remont i wyposażenie budynku Gimnazjum Polskiego im. J. Piłsudskiego w Daugavpils – Łotwa – dotacja w kwocie 135 000 zł;

3. *Litwa – inwestycje w infrastrukturę placówek edukacyjnych – 2016 r.* – dotacja w kwocie 3 800 000 zł;

- działanie 1. remont Szkoły Średniej w Mickunach – Rejon Wileński – dotacja w kwocie 518 300 zł;
- działanie 2. remont budynku szkoły w Podbrzeziu – Rejon Wileński – dotacja w kwocie 550 700 zł;
- działanie 3. remont Gimnazjum im. J. Śniadeckiego w Solecznikach – dotacja w kwocie 551 000 zł;
- działanie 4. remont Szkoły im. P.K. Brzostowskiego w Turgielach – dotacja w kwocie 597 500 zł;
- działanie 5. remont Przedszkola w Dziewieniszkach – dotacja w kwocie 105 500 zł;
- działanie 6. remont Gimnazjum w Trokach – dotacja w kwocie 331 200 zł;

- działanie 7. remont Szkoły Podstawowej im. A. Stelmachowskiego w Starych Trokach – dotacja w kwocie 243 100 zł;
- działanie 8. remont Szkoły Średniej w Połukniu – dotacja w kwocie 122 000 zł;
- działanie 9. remont byłej Szkoły Podstawowej w Placieniszkach – dotacja w kwocie 380 700 zł.

Fundacji Dziedzictwa Kulturowego w Warszawie – zadania pod nazwą:

1. *Prace ratunkowo-konserwatorskie kamiennego fryzu wzdłuż nawy i transeptu południowej strony Kolegiaty Świętego Wawrzyńca w Żółkwi (Ukraina) etap II* – dotacja w kwocie 110 000 zł;
2. *Prace konserwatorsko-restauratorskie w Kolegiacie Świętej Trójcy w Ołyce na Wołyniu (Ukraina), etap III* – dotacja w kwocie 190 000 zł;
3. *Prace konserwatorskie przy obiektach polskiego dziedzictwa kulturowego na terenie dawnych Inflant Polskich – Łatgalii (Łotwa), etap II* – dotacja w kwocie 100 000 zł.
Prace konserwatorskie przy malowidłach ołtarza głównego oraz konserwacja obrazu z ołtarza głównego;
4. *Prace konserwatorsko-restauratorskie przy nagrobkach polskich na Cmentarzu przy ul. Puszczyńskiej w Brześciu, etap II* – dotacja w kwocie 50 000 ;
5. *Prace konserwatorsko-restauratorskie w Kościele pw. Św. Mikołaja bpa w Kamieńcu Podolskim na Ukrainie, etap IV* – dotacja w kwocie 130 000 zł;

Fundacji „Polsko-Niemieckie Pojednanie” w Warszawie – zadania pod nazwą:

1. *Budowa edukacyjnej sali wielozadaniowej przy Polonijnym Ośrodku Spotkań „Haus Concordia” w Niemczech* z przyznaną dotacją w kwocie 352 000 zł;
2. *Dostosowanie Polonijnego Ośrodka Spotkań „Haus Concordia” do wymogów przeciwpożarowych kraju związkowego Nadrenia-Palatynat* – dotacja w kwocie 400 000 zł;

Regionalnemu Stowarzyszeniu Wschód Zachód w Płocku – zadanie pod nazwą:

Remont i modernizacja Domu Polskiego w Bielicach (Mołdawia) – dotacja w kwocie 165 800 zł;

Fundacji Wolność i Demokracja w Warszawie – zadanie pod nazwą:

„Centrum Kultury Polskiej” w Montrealu – dotacja w kwocie 300 000 zł;

Stowarzyszeniu Oświaty i Kultury Polskiej w Krakowie – zadanie pod nazwą:

Prace konserwatorskie w Katedrze Lwowskiej Obrządku Łacińskiego – kaplica pw. Chrystusa Ukrzyżowanego – dotacja w kwocie 80 000 zł;

Uniwersytetowi Warszawskiemu – zadanie pod nazwą:

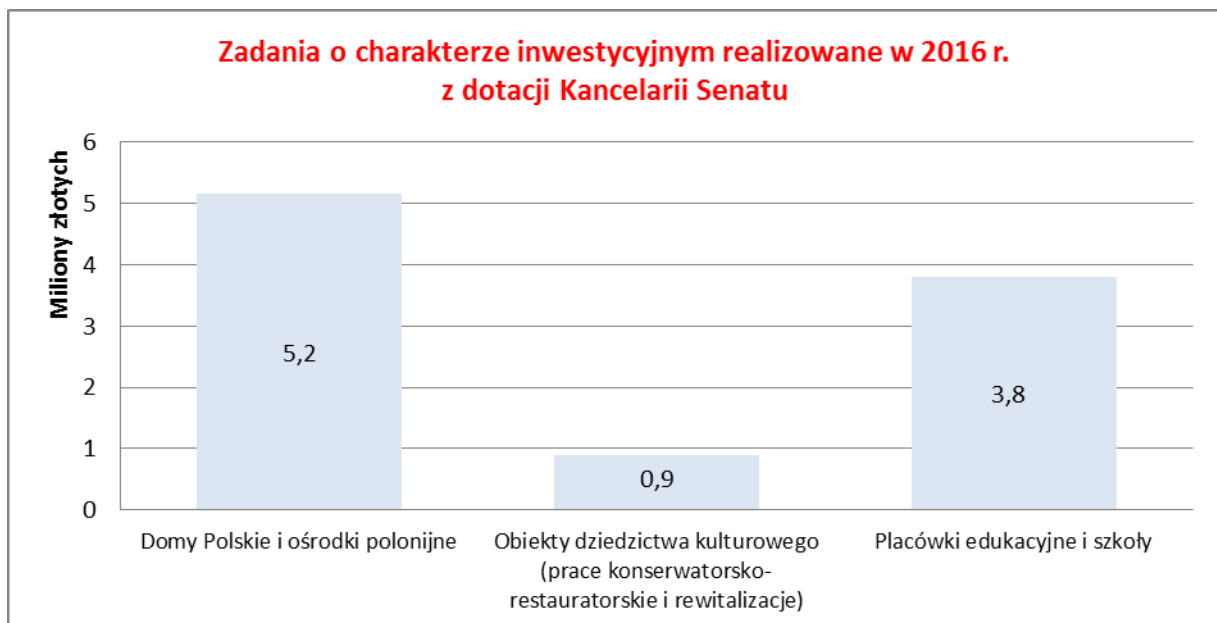
Rewitalizacja Obserwatorium Meteorologicznego im. Józefa Piłsudskiego na górze Pop Iwan na Ukrainie – dotacja w kwocie 70 000 zł;

Fundacji Mosty w Otwocku – zadanie pod nazwą:

Inwentaryzacja i zabezpieczenie budynku Polskiego Towarzystwa Gimnastycznego Sokół w Kołomyi – dotacja w kwocie 80 000 zł;

Fundacji Ochrony Wspólnego Dziedzictwa Terpa w Warszawie – zadanie pod nazwą:

Projekt techniczny remontu Kościoła p.w. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Tibilisi, Gruzja – dotacja w kwocie 90 000 zł.

KALENDARIUM WIZYT ZAGRANICZNYCH MARSZAŁKA SENATU RP I SENATORÓW W ŚRODOWISKACH POLONIJNYCH I POLSKICH POZA GRANICAMI KRAJU W RAMACH SPRAWOWANIA PRZEZ SENAT RP OPIEKI NAD POLONIĄ I POLAKAMI ZA GRANICĄ.

- 11–12 grudnia 2015. Litwa (Wilno). Udział w spotkaniu z władzami rejonu wileńskiego w sprawie funkcjonowania samorządu oraz sytuacji polskiej mniejszości na Wileńszczyźnie
- 17–19 grudnia 2015. Litwa (Wilno). Udział w akademii poświęconej 25-leciu działalności stowarzyszenia i przedświątecznym spotkaniu przyjaciół oświaty polskiej na Litwie, na zaproszenie Stowarzyszenia Nauczycieli Szkół Polskich na Litwie „Macierz Szkolna”

- 22–24 stycznia 2016. Austria (Wiedeń). Udział w obradach Walnego Zjazdu Sprawozdawczo-Wyborczego „Forum Polonii”
- 8–12 lutego 2016. USA (Chicago). Udział w spotkaniach z władzami Kongresu Polonii Amerykańskiej i przygotowaniach do organizacji I Forum Polonii Amerykańskiej w Polsce
- 28 lutego 2016. Ukraina (Lwów). Udział Marszałka Senatu w spotkaniu z Polakami w Domu Polskim we Lwowie
- 12–14 marca 2016. Holandia (Haga, Wijchen). Udział w spotkaniu z uczniami i studentami polskimi w Hadze oraz w XVI Festiwalu Polskiej Poezji dla Dzieci „Wierszowisko” - przewodniczenie jury - w Wijchen
- 13–15 marca 2016. Ukraina (Lwów, Iwano-Frankiwnsk). Udział w wizytacji miejsca budowy „Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego - Domu Polskiego” we Lwowie oraz w spotkaniu z Polakami w „Centrum Kultury Polskiej i Dialogu Europejskiego” w Iwano-Frankiwnsku
- 19–20 marca 2016. Białoruś (Grodno). Udział w spotkaniu z nauczycielami i dyrektorami polskich ośrodków nauczania języka polskiego na terenie Białorusi
- 8–10 kwietnia 2016. Ukraina (Lwów). Udział w obchodach 360. rocznicy ślubów Jana Kazimierza we Lwowie
- 22–23 kwietnia 2016. Czechy (Cieszyn). Udział w XII Zgromadzeniu Ogólnym Kongresu Polaków w Republice Czeskiej
- 27 kwietnia 2016. Czechy (Ostrawa). Udział w spotkaniu z Polakami
- 29 kwietnia - 3 maja 2016. Litwa (Wilno). Udział w wileńskich Dniach Polonii i Polaków za Granicą oraz 1050. rocznicy chrztu Polski oraz obchodach 225-jej rocznicy Konstytucji 3 maja 1791 r. oraz 25-jej rocznicy wznowienia stosunków dyplomatycznych między Republiką Litewską a Rzeczpospolitą Polską
- 2 maja 2016. Węgry (Budapeszt). Udział w obchodach Światowego Dnia Polonii i Polaków za Granicą
- 6–8 maja 2016. Ukraina (Sumy). Udział w obchodach Święta Konstytucji 3 maja oraz w uroczystości nadania nazwy ulicy w Sumach im. Jana Pawła II
- 16–19 maja 2016. Włochy (Rzym, Cassino). Udział w uroczystościach patriotyczno-religijnych z okazji 72. rocznicy bitwy pod Monte Cassino
- 20–23 maja 2016. Ukraina (Bar, Winnica, Kamieniec Podolski). Udział w uroczystości otwarcia Domu Kultury Polskiej w Barze

- 21 maja 2016. Ukraina (Lwów). Udział w obchodach 360. rocznicy ślubów Jana Kazimierza we Lwowie
- 21–22 maja 2016. Białoruś (Brześć, Baranowicze). Udział w uroczystym koncercie z okazji 25-lecia Polonijnego Folklorystycznego Zespołu Pieśni i Tańca „Karolinka” w Brześciu
- 22–23 maja 2016. Wielka Brytania (Londyn). Wygłoszenie wykładu dla polskiej społeczności emigracyjnej pt. „Chrześcijańska Polska - w 1050 rocznicę chrztu” w dniu 22 maja 2016 r. w Londynie (Biblioteka POSK)
- 1–5 czerwca 2016. Ukraina (Kamieniec Podolski, Lwów, Stanisławów, Podkamień). Udział w spotkaniach z Polonią na Ukrainie
- 3–4 czerwca 2016. Szwecja (Sztokholm). Udział w obchodach 25. rocznicy powstania Niezależnego Hufca Harcerstwa Polskiego „LS-Kaszuby”
- 19–30 czerwca 2016. USA (Nowy Jork, Waszyngton). Spotkania z przedstawicielami organizacji polonijnych
- 21–23 czerwca 2016. Ukraina (Kowel, Jeziorna, Kostiuchnówka, Wołczek, Maniewicze). Wizytacja Centrum Dialogu Kostiuchnówka i spotkania z Polakami z Wołynia
- 9 lipca 2016. Białoruś (Stryjówka, Radun, Surkonty, Wiewiórka, Nieciecz, Szczuczyn, Jewłasze). Udział w obchodach 72. rocznicy Operacji „Ostra Brama” na Grodzieńszczyźnie
- 15 lipca 2016. Wielka Brytania (Londyn). Spotkania z przedstawicielami Polonii
- 15–17 lipca 2016. Litwa (Bieliszki). Udział w XVI Rodzinnym Zlocie Turystycznym
- 16–18 lipca 2016. Ukraina (Berdyczów). Uroczystości Matki Bożej Szkaplerznej pod przewodnictwem kardynała Petera Erdo, prymasa Węgier
- 22–25 lipca 2016. Rumunia (Suczawa, Pojana Mikuli, Kaczyka, Nowy Sołonec, Plesza). Udział w uroczystościach upamiętniających 180-lecie Pleszy oraz spotkania z mniejszością polską na rumuńskiej Bukowinie
- 14 sierpnia 2016. Czechy (Jabłonków). Międzynarodowe Spotkania Folklorystyczne 69. Gorolskie Święto w Jabłonkowie
- 17-22 sierpnia 2016. Ukraina (Lwów). Spotkanie Zarządu Towarzystwa Kultury Polskiej Ziemi Lwowskiej
- 9–10 września 2016. Francja (Paryż). Udział w II Zjeździe Klubów Gazety Polskiej z Europy Zachodniej
- 10–11 września 2016. Austria (Wiedeń). Udział w uroczystościach jubileuszu 25-lecia Wspólnoty Polskich Organizacji w Austrii „Forum Polonii” oraz upamiętnienia 333-lecia Wiktorii Wiedeńskiej

- 14–15 września 2016. Wielka Brytania (Londyn, St. Briavels). Wizytacja stacji harcerskiej w St. Briavels
- 15–16 września 2016. Wielka Brytania (Londyn). Udział w XXXVIII sesji stałej Konferencji Muzeów, Archiwów i Bibliotek Polskich na Zachodzie
- 16–18 września 2016. Ukraina (Lwów, Dytiatyn, Bołszowce). Udział w obchodach 96. rocznicy bitwy pod Dytiatynem
- 23–25 września 2016. Litwa (Pikieliszki). Udział w Świącie Plonów rejonu wileńskiego w Pikieliszkach
- 23–26 września 2016. Hiszpania (Madryt, Somosierra). Udział w IV Zjeździe Stowarzyszeń Polonijnych oraz Kapelanii Polskich w Hiszpanii
- 24 września 2016. Czechy (Czeski Cieszyn). Udział w uroczystym jubileuszu 65 lat Sceny Polskiej Teatru Cieszyńskiego w Czeskim Cieszynie
- 29 września – 3 października 2016. Włochy (Neapol). Udział w Europejskiej Konferencji Nauczycieli Polonijnych
- 30 września – 4 października 2016. USA (Nowy Jork). Udział w Paradzie Pułaskiego oraz spotkaniach z Polonią
- 8 października 2016. Holandia (Haga). Przewodniczenie kapitule wyborów Polaka roku w Holandii
- 8–11 października 2016. Ukraina (Lwów). Udział w 5. Przeglądzie Najnowszych Filmów Polskich „Pod Wysokim Zamkiem”
- 14–16 października 2016. Ukraina (Żytomierz). Udział w IX Dniach Kultury Polskiej na Żytomierszczyźnie oraz XXII Międzynarodowym Festiwalu Kultury Polskiej "Tęcza Polesia"
- 14–16 października 2016. Niemcy (Kolonia, Herdorf-Dermbach). Udział w obchodach jubileuszu 20-lecia istnienia Chrześcijańskiego Centrum Krzewienia Kultury, Tradycji i Języka Polskiego w Niemczech
- 14–17 października 2016. Ukraina (Charków). Udział w uroczystości z okazji 25. rocznicy Stowarzyszenia Kultury Polskiej Polonia Charkowa oraz 20. Dniach Kultury Polskiej w Charkowie
- 28 października 2016. Rosja (Swietłyj). Udział w obchodach 50-lecia Zespołu Szkół Zawodowych w Swietłym, w Obwodzie Kaliningradzkim
- 28–29 października 2016. Włochy (Rzym). Udział w Polonijnym Forum Dialogu i Integracji - IV Zjeździe Polonii Europejskiej

- 29–30 października 2016. Austria (Wiedeń). Udział w spotkaniu z przedstawicielami austriackiej Polonii oraz w uroczystej koronacji obrazu Matki Boskiej Częstochowskiej w Polskim Kościele działającym przy Polskiej Misji Katolickiej w Wiedniu
- 5–8 listopada 2016. Szwajcaria (Lozanna, Vevey, Leysin). Udział w uroczystych obchodach Roku Sienkiewiczowskiego w Vevey oraz spotkaniach z przedstawicielami Polskiej Szkoły działającej przy Polskiej Misji Katolickiej w Lozannie oraz radami ośrodków duszpasterskich z Lozanny i Villeneuve
- 11–13 listopada 2016. Ukraina (Lwów). Udział w V Międzynarodowym Festiwalu „Odkrywamy Paderewskiego”